

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA
DONARÀ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobarà en tots los kioscos y demás llochs de venta de periòdichs

Número solt: 5 cèntims; número atrassat: 10 cèntims

SUSCRIPCIÓ

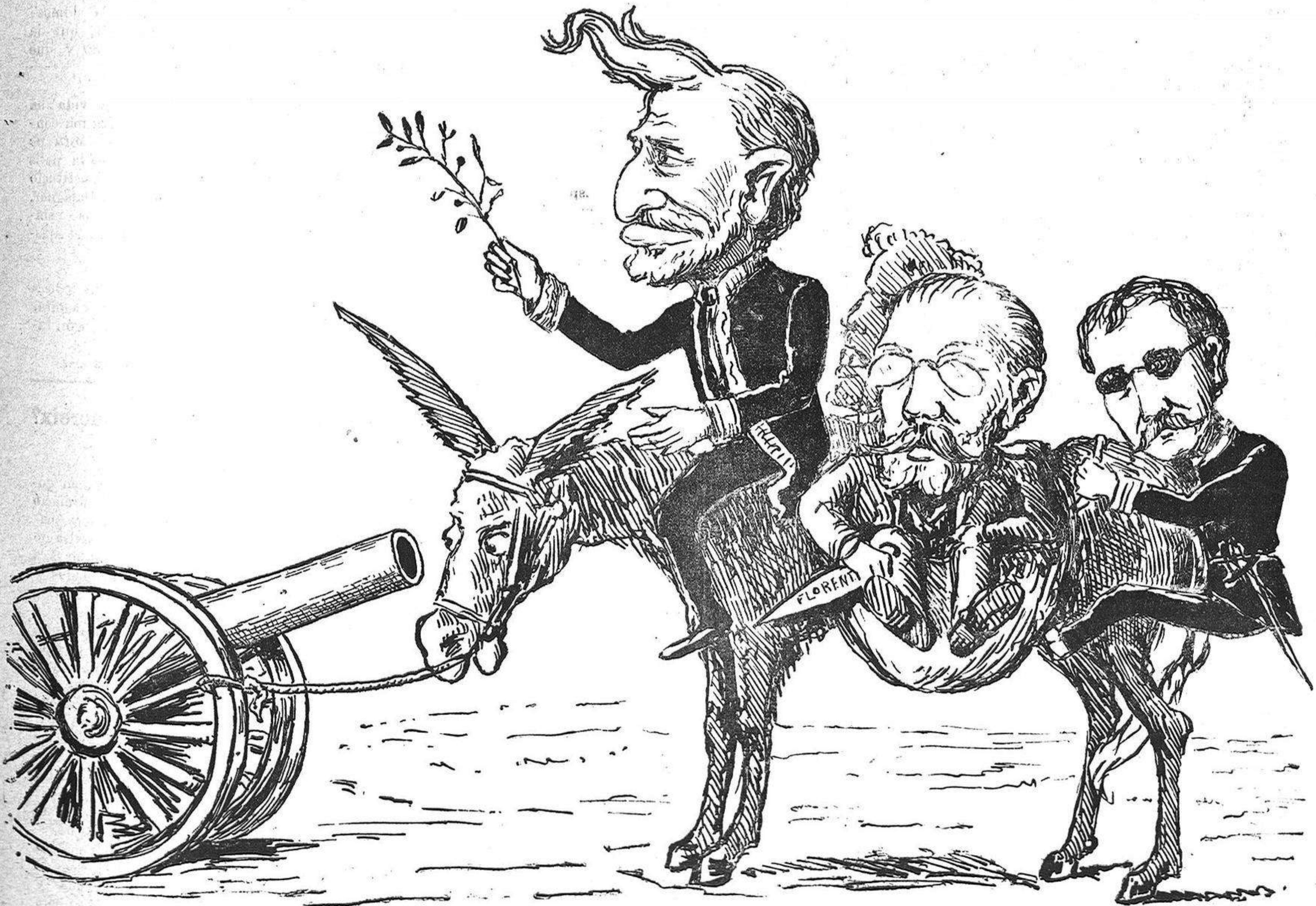
En Barcelona: semestre, 2 pesetas
» » un any, 3 »

En provincias: semestre, 2'50 pesetas
» » un any, 4'00 »

Extranger: semestre, 3 pesetas

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª — La correspondencia al Administrador

¡ARRI, BURRO!

La carga es bastant pesada
pe 'l país, qu' es un gran ruch;
pro ¿si l'ase s'enfutisma
y ho troba massa feixuch?

¿Y si ab una estirgassada,
fent l'home, trenca 'l ronsal....?
Si ho llensés tot á la m.....
menos mal!

OFRENA AL SENYOR PRATS

Días há que están disputantse La Nació Catalana y Lo MESTRE TITAS. Días há que'l senyor Prats (molt conegut casa á seva) y en Roger de Lluria (distingit advocat de Lleyda) están medint sas forsas en la arena periodística.

Jo'ls veji sortir á la palestra, los he seguit pas á pas, los estich observant encara. Jo, donchs, los puch jutjar imparcialment, ja que, mirantme 'ls toros desde la barrera, no'm trastoca cap mena de prejudici.

Donchs ho dich ben alt y clar: en Prats té la rahó. ¿Qué's pensava en Roger de Lluria, que encara que no sia pseudónim, es capás de fer fé una planxa á qualsevol? Los arguments d'en Prats son tant lógichs, sas probas tant claras, sos racionis tant naturals, racionals y demés acabats en als (com animals) que no puch menys de saludar, boina en má, á aqueix caletre extraordinari, llumanera de la ciencia catalanista y martell (y mall y tot) del carlisme catalá.

Com á petita proba d'admiració á son talentás extraordinari, rebí'l senyor Prats eixa colecció de pensaments, que vé á ser com un ramellet escullit, espigolat pe'ls jardins catalanistas.

**

Varis catalanistas han protestat de la campanya de La Nació contra'ls carlins. Un redactor de Lo Regionalista (y crech que de la mateixa Nació) escriu á un amich nostre, protestant de las campanyas de certs exaltats, etz.

Nota: Diu en Bossuet que lo que está dividit no es la veritat.

Un redactor de La Veu de Catalunya defensava la autonomia de Cuba, per lo mateix (deya ell) que nosaltres.

Y el catalanista Clascar, suplent de Filosofia, afirmá al seminari lo dret dels.

Y Lo Regionalista, al istiu passat, defensá lo dret dels catalans de.

Es publicá la noticia de que D. Carlos passava las nits jugant á la ruleta en Montecarlo. El Correo Español ho negá. Tothom, fins los diaris republicans, rectificaren.

Y després de vuit días d'exa rectificació, un periódich catalanista publicá la noticia del joch, sens rectificar, per supuesto.

Nota: deya en Voltaire: Calumnia, que algo queda.

Y vé un catalanista y ab aire doctoral y ab cara de vencedor, mitj de catadráich, nos preguntá: ¿no s'han enterat los carlins de que'ls Borbons (y per lo tant D. Carlos) no poden ser comptes de Barcelona per un decret de las Corts catalanas?

Y aixeco 'ls ulls y veig devant meu 16 planas (firmadas per totas las Asociacions catalanistas) qual títol es aquest: Missatje á S. M. D.ª M.ª Cristina..... Comptesa de Barcelona.

Y encara que 'n Prats no sia en Joan Vico y Bravo, li demano que me ate por el rabo eixas dos moscas catalanistas.

Los Borbons no poden ser Comptes de Barcelona. D.ª Cristina es Comptesa de Barcelona, segons los catalanistas.

Lo qual, en forma de silogisme diria aixís: O 'l decret de las Corts es lley, ó no. Si es lley ¿per qué dihuen Comptesa de Barcelona á una Borbón? Y si no es lley ¿per qué 'l trehuen contra D. Carlos? Y que'm desfassin aquest nús.

Escriure en castellá, pecat mortal y no se pas quants anys de purgatori després de perdonat.

En Prat de la Riba es membre de la Unió Catalanista, lo cual res té de particular. Lo que sí té, y molt, es que haja batejat un llibre que ha escrit, ab aqueix títol: Ley jurídica..... Ensayo para un código. Oh, la convicció dels catalanistas.

Y á propósit d'en Prat de la Riba. Ell ha dit (y des companys meus no'm deixarán mentir) que 'ls carlins poden ser ensemps catalanistas y que poden serho fins los conservadors.

Donchs La Nació y La Veu del Vallés dihuen que no. Y jo afejeixo: ¿Quién compra un lio?

¿Quí'n compra un altre? Segons alguns diaris catalanistas la Relligió sería la católica-romana. Segons

la Assamblea de Manresa hi hauria llibertat de cultos (accepta l'art. 11). Segons los catalanistas que peroraren á Vilafranca (alashoras de la rifada federal-catalanista) la relligió "deu guardarse en lo interior, y devém deplorar que un mahometá, al venir aquí, no trovi devant la catedral católica, un temple hont puga adorar á son Deu."

Estavam uns quants catalanistas y jo. —Que 'n Durán y Bas aixó; que 'n Rubio y Ors alló; que 'n Balaguer aixís; que 'n Guimerá axás; que 'n Permanyer patim; que 'n Trullol patam.... —¿Pro no son vostres quefes?—tinguí que dilshi. —Sí, pro son vells, inactius, retrógados.... ¡Y visca la disciplinal La gent vella ja no serveix. ¡Olé, por la gente joven!

Los catalanistas (en Prats al menys) parla de nosaltres, sens saber qui som. Si hagués llegit algo carlista no haguera fet la planxa aquella del pseudónim. Si hagués llegit la Biblioteca Popular (que es lo Programa carlista explicat) hi haguera vist fins lo retrato d'en Roger de Lluria.

Una sentencia: Es tonto discutir lo que no s'ha estudiat. Un altre: A estudi s' aprén.

Pénsiho el senyor Prats. Jo he llegit pochs llibres catalanistas y no obstant no vaig á confondre á vosté ab la burra de Balaam. No faré aquesta planxa. Tot lo més podria péndrel per un músich, ja que, segons he vist, toca sovint lo violón á tota orquesta.

Com lo tocava en Utrillo (si no m'equivoco) aquest catalanista y caricaturista tot en una pessa, quan després d'alabar lo dejuni y al cónsul de Grecia (perque dejunava) sostenia que La Campana y La Esqueña devían viure perque.... s'escrihuen en catalá.

Los toros es costum castellana. Luego han de criticarse. Jo també 'ls critico, pro perque es costum bárbara. Qüestió d'apreciacions que tampoch té res de particular.

Lo que sí, es particular, es que en Narcís Verdguer, director de La Veu de Catalunya, després de condemnar las corridas, asistí á ellas, ab la seva senyora. Y en carretel-la descoberta.

Y si no que ho diga lo seu parent el genial poeta Mossén Cinto.

¡Quín regionalismo lo dels carlins! nos dihuen cada día. A Espanya l' anomenan Nació, com si fos més que un Estat.

Y obro las actas de l'Assamblea de Manresa y veig que en Joaquim Riera anomena á Espanya la nació espanyola, territori nacional, conjunt nacional; que en P. Sans parla tres voltas de la nació espanyola y altrás tantas en Joan Permanyer; en M. Roger fa lo mateix; en J. Torres parla del Estat nacional, l'exércit nacional y la nació espanyola; En Pau Colomer dona á Espanya lo nom de Patria comú; en Ferrán Alsina s'extén sobre la hisenda de la nació espanyola....

Los catalanistas de cap de brot tenen la paraula.

Segons los catalanistas de Vilafranca, l'autonomía de Catalunya arrenca de la del individuo (opinió condemnada pel Syllabus). Segons en Prat de la Riba arrenca de la familia.

En Clascar, redactor de La Veu, em digué que 'l catalanisme es partit enterament nou, res de tradicional. Las Cuatre Barras ja crehuen que algo té de tradicional. Lo Dr. Torras opina que hi entra molt la tradició.

Una olla de cols.

Opinió de la Nació Catalana: Molts carlins donaren la vida á Catalunya per la llibertat de la Patria.—Opinió de Lo Regionalista (pare de La Nació): los carlins morts á las guerras foren uns assessins, indignes, incendiariis, etz.

Consequencias. 1.ª Lo donar la vida per la llibertat de Catalunya es ser incendiari, indigne, assessí y demés lletania.—2.ª Los catalanistas son una cosa aixís com mitj tocats del bólit.

En cap Assamblea catalanista s' ha trevallat pera la Unitat católica. En totas s'ha tractat de la autonomia. La autonomíaes necessaria pera salvar la Patria. La Unitat católica no.

Una pregunta als capellans catalanistas y als místichs de la corda (com en Permanyer, Utrillo, Prat de la Riba y altrés) que combregan cada vuyt días: ¿Se'n recordan del primer manament de la lley de Deu?

He dit que'n Prats tocava 'l violón. Vetaquí una tocata extraordinaria: D. Carlos no reconeixera las Constitucions catalanas; las hi donará perque voldrá.

Y obro El Correo Español y llegeixo que no defensem las Constitucions regionals com á privilegis, sino com á drets; obro la Bib. Pop. y veig el acta del jurament de D. Carlos de respectar las Lleys de Alava, Guipúzcoa y Navarra; y altres textos que trauré algún altre día.

Quandoque bonus dormitat Homerus. Y La Nació Catalana, sempre.

Y torna el del violón, més desafinat encara y diu: ¿Quí convocará las Corts catalanas? ¿Será D. Carlos? ¿No ho será? Vetaquí lo que no 'ns dihuen los carlins.

Y aquí va la resposta: Las primeras Corts, elegidas per classes pel poble, las convocará D. Carlos. ¿Per qué, qui las devia convocar? Per favor que 'ns ho diga el senyor Prats: ¿qui las podria convocar? A no ser que las vulga convocar La Nació Catalana....

¿Y las Corts que no stan las primeras? Pues, las convocará el que mani la Constitució que farán las primeras Corts ¿Dirán D. Carlos? Pues, D. Carlos. ¿Dirán lo senyor Prats? Pues lo senyor Prats ab violón y tot.

Que'ls carlins no més delineém las ratllas més generals de nostre Programa, deixant lo demés á la voluntat del poble. Som més demócratas que 'ls catalanistas ab tots los seus Prats y 'ls seus violons.

Y sobre que dihém fueros y no furs, preguntém al senyor Prats lo que ja li digué en Roger: ¿s'ha enterat dels Quefes catalanistas quals fills responen als noms de Mercedes, Pepito, José María y demés? Poden citarse molts cassos.

Recordém al Senyor Prats aquell adagi: No mentar la sogá en casa del ahorcado; ó la sentencia de Jesús: ¿qui pot tirá la primera pedra?

Un amich meu ha escrit á la Unió Catalanista sobre certs punts y encara espera resposta. Si no es dignan contestar ¡quina democracia y quín interés per la causa! Y si no poden contestar, queda demostrat que navegan entre dos ayguas; vull dir, que la qüestió es agafar gent dihent que sí y que no y que veurém.

Son catalanistas en Russinyol, que en sa vida ha estat á Missa; en Guimerá, qual Terra baixa fou condemnada per tots los diaris católichs; La Costa de Llevant que alaba á Vida nueva, condemnada pe'ls Bisbes; en Durán y Bas, que ha jurat la Constitució del 76 y per lo tant la centralisació; en V. Balaguer, centralista y masó, tot en una pessa; en Arús, company, de triángul y tres punts del anterior... et ajustem fusforis.

**

Y com que 'l paper s'acaba, posem fi á eixa colecció ó ramellet catalanista quals olors podrá aspirar La Nació Catalana, mentres li prepara un según ramellet son affm.

VALCARLOS.

¿Cada poble ¿té'l govern que's mereix?

IV

Lord Salisbury diu: "los pobles que no saben gobernarse...." ergo 'ls pobles se gobernan, afirmació que va prop de la soberanía del Dr. Baldomero, encara que l'inglés no acepta la llibertat ab salsa de despotisme, sino quan li convé per contribuir á la ventura dels altres pobles per medi de cuarteladas y demés excessos, com ho demostra l' historia.

Com que en aquest mon tot té remey, menos la mort, y tots los disbarats explicació y compostura, fou necessari vestir alló de la soberanía, y d' aquí vingueren l' inmanent y la no inmanent, l' absoluta, la relativa, la nacional y la particular y tota una complicada serie de soberanías en que l'una desfeya l' altra y totas s' ajuntavan pera esborrar la d'Aquell qu' es lo director natural é indispensable de totas las cosas, perque es principi y fi de totas ellas.

Mes, com diu lo sabi Sancho Panza, la necessitat té cara d'heretje; y aixís precisá fer passar gat per llebra, y, com en certas fondas, cambiar per medi de las oportunas salsas lo gust del peix y de la carn averiada. Las soberanías foren revestidas ab ropatges més ó menos usats y vistosos, vingueren las formas de govern ab cúas y sense cúas y ab las consabudas y naturals aspresas de la veritat. Al modo que'ls cuiners de las islas Filipinas, que Deu nos conservi, inventa-

ren mil maneres d'arreglar los ous, los sabis polítichs serviren las soberanías en truyta, per beure, ab pebrots y tomátechs, remanadas y á voltas ab algún espatech de tiros y canonadas. Aixó inspirá la Marsellesa, la de Riego y l'himne de Cádiz; y ab aqueixa carreta foren importats los drets individuals, los sistemes representatius, lo sufragi universal, ó limitat, lo jurat, lo centralisme ab la llagosta d'empleats, investigadors y altres malalties; y s'assegura que per la mateixa causa vingueren al mon las policías de totas classes y 'ls municipals de peu y de caball.

Lo que devia ser, fou: reunits los sabis polítichs comensaren eterna disputa y ben prompte semblá que 'ls pobles se trobavan al peu de la torre de Babel. Com succehí als sabis que Balmes apuntá en son Criteri, no s'entengueren, porque cada hù 's condhia per sa opinió y gust particular. Castelar tenia per tonto á Cánovas, Cánovas á Pi; Pi á tota la monserga dels doctrinaris; y Sunyer y Capdevila, caigut del aiu, ni sisquera reconeixia drets de ciutadania á Deu ni al dimoni. Los sabis de l'any 12 quedaren á la categoria d'infants de la Casa de Maternitat; y 'ls de l'any 37 foren noys qu' encara anavan á estudi ab la cartera plena de bona fé y 'l vademecum de papers mullats. Y vingueren constitucions y partits y pronunciaments; las constitucions, apenas nascudas y fins sense naixer, eran modificadas, ó anuladas; los partits se convertiren en patuleas y banderías; y aixís se pongué 'l sol; y las ombas de la nit, aixemplantse y extenentse sobre las planas, ho embolcallaren tot ab son negre mantell, com diria un poeta. Si licet in parvis grandibus exemplis uti, diré qu'els sabis polítichs han fet lo que D. Quixot ab lo retaule de Maese Pedro. Tots los títeres, á trossos, rodan per terra; la tela apareix un garvell; y 'ls llums d'oli restan apagats en un recó de la sala.

Afortunadament Maese Pedro no careix de recursos; quan ell vol, com assegura Bossuet, dona als pobles grans y terribles llissons: enfonsa tronos y acaba dinastías; y ab una sola paraula converteix en llum las tenebras més espessas. Afortunadament sobre l'obscuritat del mon llúen brillants las estrellas, senyal evident de que las lluytas, los desordres y 'ls mals, que regnan en aquest grà de sorra en que vivim, no alteran, ni pertorban la pau de l'univers y molt menos la d'Aquell que té en lo palmell de la mà 'ls tronos y 'ls imperis.

¡Ah! molt millor que 'ls sabis polítichs moderns ho entengueren las granotas en aquell temps, de felís memoria, en que fins las granotas parlavan. Ellas tampech estavan contentas de la súa sort y 's cansaren de viure á l' aigua bruta de las llacunas y de cantar sas impertinentes canturias; ellas també volgueren defensa contra 'ls ànechs, serpetas y demés enemics que las tenian en constant perill; ellas aspiraren tal volta á ser poble de gran ressonancia entre las demés nacions animals; però en lo punt y hora en que pensaren millorar sa situació, no se 'ls hi ocorregué arrancar á Deu de la conciencia, ni esborrar la relligió, ni fer tabula rasa, ni acudir á la soberanía, sinó que pregaven humilment á Júpiter que 'ls dongués un rey. Tal volta en temps de poca feina havian llegit á Cicerón quan deya: ¿quís es tan insensat que, mirant al Cel, no senti que hi ha Deu?

Los polítichs moderns no miran al Cel, olvidan que Deu es lo principi y fi de totas las cosas, que'l poder no té son origen en la Terra, ni en la pobre naturalesa humana; y que, qui podía dirho, ha dit á tots los pobles: *per me reges regnant et legum conditores juste decernunt*. Los polítichs de certas escolars avuy en boga, ho diuhen al revés; los polítichs de las soberanías aportan als pobles de Deu y 'ls diuhen: *tu es Deus; omnis potestas á te: per te reges regnant et legum conditores.... decernunt*.

Si las cosas van be, nosaltres; si van malament, tens lo que mereixes. Vesteixen al pobre ruch ab la soberana pell; li manan que brami pera espantar á la menudalla; ell ho fá, y no falta qui recull la cassa y s'aprofita á maravella de la fábula del burro vestit ab la pell del lleó; no falta qui, després d' enganyarlo y explotarlo, acaba per deshonrarlo dihentli: es lo que 't toca: "cada poble té 'l govern que mereix."

Nous Pilats, trahuen al balcó á la desventurada víctima; publican sas debilitats y luego 's rentan las mans pecadoras, com si no fos certa y justa l' observació d'Iriarte: "aquell que importá las gallinas fou qui doná motiu á tot lo que se 'n seguí. ¿Per qué donchs son los pobles los culpables de las truytas polítichs, si no foren ells qui portaren las gallinas?" Prou per avuy.

R.

ICOSAS D' ELLSI

¡Oh, 'l sufragi universal!

(Traduhit del llibre en preparació «De todo un poco»)

Res de sufragi restringit, res de sufragi de capacitat ni de competencies, res de lo vell. La llibertat es pera tots, y pera tots te que ser l' igualtat; no volém diferencies entre 'l pobre y 'l rich; hem de votar tots junts y tots junts hem d' exercir per igual lo més alt dret del ciutadá lliure.

¿Per qué té que votar lo Marqués del Nap, y no té que votar lo seu hortelá?

¿Que las classes vajan representadas per gremis ó corporacions colectivas? No senyor, no, no, y no. Aixó put á cremat.

Y.... per aquestas rahons y altres mil que 'm callo fou un fet la lley del sufragi universal.

¡Veurán quina gracia té aixó del sufragi!

L' escena en.... Camporrells, per exemple.

—¿Ahont vas, Manel?

—¡Ola, Pere, á votar!

—Ara 'n vinch, jo.

—¿Qué tal lo diputat; es bó?

—..... ¡14 pelas!

Un' hora després:

—¡Manel, ja hi votat!

—¿Per quí?

—Home; vetaquí una cosa que no ho sé....

—¿Qué 'm contas?

—Veurás; com al arribar allá tots deyan: «se treu un diputat; qui vol candidatura, se treu un diputat» jo....

—¿Tú, qué?

—Jo lo més que hi tret han sigut divuit pajarandís.

—¿Y cóm t'ho has fet?

—¡Caramot.... que no veus que ja eran tres quarts de quatre tocats, home de Deu....!

Dos horas més tart:

—Adeu, Pere ¿á qué no saps lo qu'hi fet?

—Tú dirás.

—Quan tu m'has deixat, he corregut cap al col·legi, m'hi arreglat, he tornat á votar, y per lo tant han tornat á caure 14 pelonas més.

—¡Home; aixó no pot ser! ¡No ho entench!

—No; si no he votat per mí.

—Ara ho entench menos.

—Ets molt burro. Hi votat per en Joan Calsotas.

—¡Ay, ay! si aquest era 'l farré que va morir ara fa tres anys.

—Per aixó mateix, d'aquest ja teníam la seguretat que no vindria á votar.

—¡Oh! han sigut unas eleccions molt legals....

—¿Que te'n fums?

—No, home; no més han votat 30 morts.... me sembla que més legalitat....

—Y ademés tú y jo.

—¡Ah, es clar! y 'l sereno, l' agutzil, l' enterra-morts, l'apotecari y 'ls de la mesa qu'eran cinch; total cuarenta un.

Tres després:

Resultado oficial de la elecció:

D. Miguel de la Cañada Verde (ministerial). . . 400 votos.

D. Narciso Divieso Tierno (republicano). . . 1 »

Total. . . . 401 votos.

(Fecha y firma).

—Pero, Pere.... ¿que no ho veus?

—Sí.

—¿Y qué 't sembla?

—Que está molt bé.

—¡Llonsa!

—¿Cóm, llonsa?

—¿Que no veus qu' hem votat 41, y aquí diu 401?

—No, home, no; ja está bé: 41 qu' hem votat, lo zero del mitj es l' alcalde; per aixó es al mitj!

—¡Si es aixís....!

Aquests breus apuntes donan mostra del sufragi.

Y com aquets botons, podriam presentarne á munts las grossas.

Lo ministre mana desde Madrit, lo governador obeeix al ministre, lo cacich al governador, y 'l elector al cacich. Y tot per dos poderosas rahons; l' una *perque sí* y l' alta *perque també*.

L' encasillat ve á ser una cosa així com lo *café*, y la veritat es que ja fa prou, lo pobre, *contribuint directament* al éxit de l' empresa.

Ab la que'n surten guanyant tots. L' elector guanya *pererras*; lo cacich, fama; lo governador, talla y 'l ministre la majoria qu' apoya sas disposicions y projectes al ésser presentats per sa aprobació á la Cambra Popular.

Lo mecanisme, com á lliberal, es astut, y com á lliberal, dolent.... es dir, segons per quí, porque una cosa no es may dolenta per tothom.

—¡Alsa, Tófol, quina capa més *salau!* vaig dir avants d' ahir á un cessant que sempre té la gana pegada al badall.

—¡Pché!....—va dirme—los meus treballs me costal

—¿Y aixó?

—Un regalet de las eleccions *póstumas*. Sens sufragi, Deu sap ahont estaria á horas d' ara.

—¿Lliberal y sens sufragi....? Al infern, de segú.

—Home, tan com al infern, potser no, pero no m' escapava de *Las Hermanitas*.

Aquí 'n tenen un que defensa 'l sufragi á *capa* y *espasa*. Jo per ma part, ja ficso 'l preu per lo meu vot. Per diputats á Corts, 100 *matxas*; per provincials, 50 *gabarrots*; y per concejals 130 *calandrias* y 'l tossino per tot l' any. ¡Qué dimoni! Després de tot, cap dels de la majoria descobrirá la pólvora....!

ROGER DE LLURIA.

LO SEMINARI PER DINTRE

En *Fusta* ha deixat la ploma. Donchs aquí vá aquest article sobre lo mateix.

Digué ell que 'ls catalanistas del Seminari eran una vintena y té rahó. Si no fos porque hi tinch entre ells uns quants amichs, diria que son uns quatre gats. Los que sobresurten son tres ó quatre: en Norbert Font, un dels membres més actius del *Centre excursionista* y premiat varias voltas als *Jochs Florals*; en Joseph Dachs, sacerdot ja, autor de la col·lecció de *qüentos catalans "Biblioteca Infantil"* y en Dangla, un dels primers músichs d'aquella casa. Lo primer es lo quefe dels catalanistas actius; lo segón dels místichs; lo tercer dels *palestrinistas*. Los tres son distingits estudiants, catalanistas de bona fe, que orehuen lo que predicen y que tenen al carlisme la consideració que 's mereix entre gent verament regionalista.

No podém dir lo mateix d'en Frederich Clascar, quefe dels catalanistas que *se las echan* de filosofhs, y premiat també en variis *Jochs Florals*. Jo li he sentit defensar la independencia de Cuba; ha arribat á alabar á n' en Moret, de funesta memoria, tenint una verdadera monomanía pe'ls federalis.

Aixó no té res de particular. Cadascú té son criteri. Lo que sí té de particular es la indigne conducta que ha observat ab los carlins del Seminari y que es suficient pera que allí mirin al catalanisme ab certa prevenció.

Ell es la causa de que s'haja despatxat del Seminari á un estudiant carlista; (quan lo número del *MESTRE TITAS* fet pe'ls estudiants) tingué la barra de *soplar* al Director los que hi escrigueren, completant ab sa propia má los noms dels que sols posaren sas inicials; ell amenassá ab anar y fer y dir al doctor Torras certas cosas pera reventar á cert carlista; ell ha calumniat á companys d'estudi per ser carlistas.

Y el Director, que quan s'entera d'una cosa que no's pot fer, *deu* castigarla en conciencia, s'ha vist en la precisió de pendre certas medidas.

Donchs, repari el senyor Director y fixishi en Glasclar, que vaig á tornarli la pilota. Tenint, com té, terminantment prohibit pel senyor Bisbe, publicar res, com á redactor de *La Veu de Catalunya*; lo mateix consta que en N. Font; ell es mantenedor dels *Jochs Florals*; ell colaboreja, com en Dachs, en la "Biblioteca Infantil"; ell com en Garriga y en Gispert escriu en *La Talía*; ell, com en Font, publicá articles en *La Renaixensa*, de la qual es suscriptor; ell com en Bordas, col·laborava en *La Barretina*.

Y recordém al doctor Forcadas aquella sentencia: La lley es lley. O per tots ó per ningú.

Y estém tant disposats á que's fassi justicia als carlistas del Seminari, que 'ns sentirán fins los sorts.

PAELLA.

Nostre estimat company *El Correo de Zamora* publica un article sobre materia que, segons sembla, donará molt joch en aquella terra.

A lo que assegura 'l fet es lo següent.

L' ajuntament de Toro demaná y obtingué en 1869 la cessió del Convent de la Concepció pera destinarlo á escolars de la població y baix l' afirmació de que s'havian arruinat los edificis en que los tenían. L' ajuntament cedí 'l convent als P. P. Escolapis quins s'hi establiren y l' han possehit fins que l' Estat acordá fa poch la caducitat de la cessió, entre altres motius, porque no era cert que las escolars de Toro careixessin d' edificis y porque no s'havian establert en lo convent las ditas escolars, sino la comunitat de P. P. Escolapis.

La declaració de caducitat no portá, com es de rigor en negocios de Hacienda, l' ocupació immediata.

per aquell principi despòtich y oficinesch que diu: "paga y recorra" sino que malgrat una R. O. manant desocuparlo dintre 5 dias, una sollicitud del ajuntament y dels P. P. Escolapis demanant pròrroga del termini y altre R. O. concedint 20 dias mes, los interessats interposaren demanda contenciosa, promogueren incident de suspensió respecte del desocupo sens donarse compte de la pròrroga sollicitada; s'acordá suspensió contra 'l parer fiscal, pel Govern, qui ha comunicat la R. O. per telégrafo; tot sense pensar en las circunstancias premitidas y las lleys.

Potsèr que *El Correo de Zamora* tingui rahó en creure que aixó es una cosa rara legalment considerada y en estimar que tal volta sobri oficiositat; mes no s'admiri ni de la cessió sense examinar los motius, ni de tot lo demés que conta.

A Espanya sobran tribunals per fer justicia y el que coneix be la demanda dirá un día ó altre si 'l fet que publicá es virtut ó es pecat. Entre tant q' e rodi la bola y qui gemega ja ha rebut.

Lo dissapte passat *La Renaixensa* convocá als catalanistas á la Lliga de Catalunya "per un assumto important".

Si no 's van tirar los trastos pel cap poch se 'n faltá.

En Prat de la Riba acceptava lo de 'n Polavieja. En Permanyer, en Guimerá, l' Aldavert y altres (la majoria) lo retxassaren, prometent fer gran soroll si s' acceptava.

Al fi, després de barellarse com una colla de diputats, determinaren (y no ab unanimitat) que's faria lo que resolguessin los tres reders ex-presidents de la Lliga.

D'aixó en diu *La Renaixensa*, *cambiar impresions?* Per lo vist los catalanistas están fets un olla molt pitjor que qualsevol partit polítich dels més faltats de sentit comú.

¡Quina llástima qu' entre ells hi haigi algunas tan dignas personas!

Estém seguint la pista de certa conjura catalanista y eridém l' atenció de las societats católicas pera que no 's deixin comprometre, ni 's deixin seduir per la sirena lliberal ab barretina.

Per avuy res més.

LA MALA DIDA

FAULA

De cuan las bestias parlavan no 's cregau vulga contars un cas semblant als qu' esplican las faulas en general.

La cosa no es tan antigta ni es fingida, qu' es vritat, puig passá..... allá hont vostés vulgan del modo qu' are veurán.

Una dona que á ésser dida aspiraba ab molt afany trova per fi una criatura á qui poguer alletar.

De dirloshi 'm descuydaba que faltaba 'l principal en aquella bona dona per poguer donar mamá.

Mes cobrant bona mesada com la qu' anavan pagant 'ls pares de la criatura, çóm havia de deixar de donar la pallaringa á aquell pobre y tendre infant qu' ab deliri prou xuclaba sens que res pogués pescar?

Passaren dias y dias encare que sembli extrany y l' infant se corsecaba de vida y vigor faltat.

¡Bé prou sabia la dida lo qu' era causa del mal! L' infant 'ls pares miraban sens sapiguerla trovar.

En vá remeys intentaban, cap lo podia curar; callaba sempre la dida

ab la soldada pensant.

—Es vigor lo que li falta—

'ls metjes deyan ben clar;

—l' han de treurer de la dida y si no ho fan, morirá.

Tant cegos eran per ella

los pares d' aquell infant

ó tant poch se l' estimaban

qu' ab ella va continuar.

Bé prou sabia la dida

qu' ella era causa del mal;

callant ella continuaba

ab la soldada pensant.

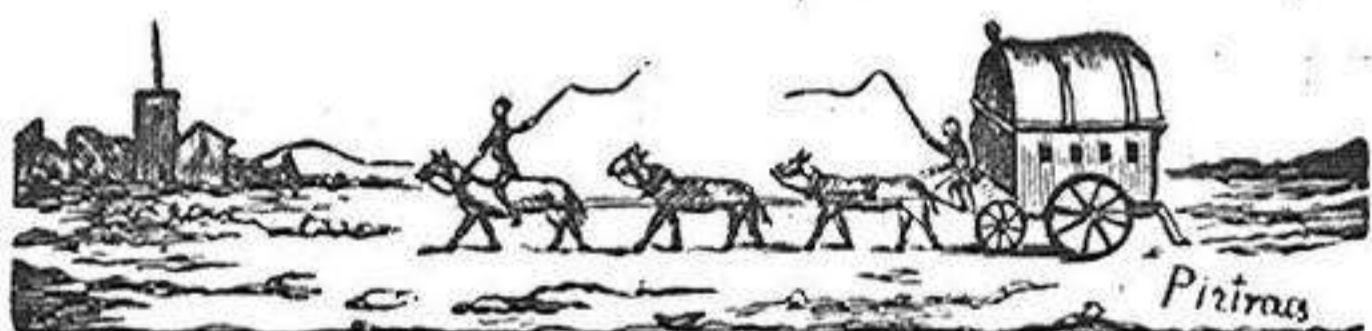
¿Pot ser la faula aplicada

llegidor..... ab lo que saps?

¿No 'ns convé deixar la dida?

¿No estém ja prou corsecats?

JOANET GRIPS.

CARTAS DE FORA

Tarrassa, 9 octubre 1898.

AL MOLT ESTIMAT CALMA XICÓ

Ben esmolada creu que tinch l' eyna, per lo tant, ¡som'hi! Calma Xicó, tallém la farda, fem bona feyna, ¡res de conxorxa no ocultém, no! Es per desgracia tan malejada, tant corrompuda nostra ciutat, que l' alabarla per ilustrada, com á modelo, fora pecat. Están los ferros mitj morts de tissis per mal caletro de richs mesquins, però 'ls cassinos, los nius dels vicis tots luxu tenen y grans jardins. Als bons católichs se 'ls sacrifica, puig que son víctims d' un fals abrás, y en lloch d' ayarlos sols se 'ls critica; ¡per ampararlos no hi ha ni ún bras! No volen freres, ni jesuítas, ni 'ls escolapis per ensenyar. ¡Ja hi ha un col·legi per las levitas!... ¡los fills dels pobres..... á treballar. Als que defensen la Causa Santa trayent caretas y parlant clá, ¡quín odi 'ls tenen! ¡Jesús! espanta..... ¡Ay si 'ls poguessin arreplegá...!

ESCARBAT-BUM-BUM.

**

Vilanova y Geltrú, 7 de octubre de 1898.

Senyor MESTRE TITAS aymat: Com que 'ls que forman los partits polítichs ó embusteros d' aquesta població, tots se creuhen ésser homes de bé y honrats, sinó á carta cabal á carta corrent, li faig sapiguer que hi convocata una reunió de tots los elements de vida que per aquí existeixen.

Mes, dech advertirli avans, que com que 'ls he citat á la gent dels dos bandos (els uns son monárquichs liberals y los altres federalis honrats, puig d' aquestos n' hi ha de dos classes) diversos punts per tenir la reunió y no s' avenen ab cap d' ells, perque «aquell local es d' en fulano qu' es monárquich», «l' altre es d' en zutano y perteneix á un republicá», etzeta, etz., he resolt senyalárloshi un lloch neutral, qual es la seva escola, contant ab los oferiments que vosté 'm té fets á n' aquest sentit. Per altra part, vosté pot escoltar las discussions per un forat, y 'ls condeixebles que 's posin la boina á la butxaca y mutis.

Pro, callém, sento brugit.....

Ja 'ls tenim aquí. Corri, senyor Mestre, ja pot posar l'orella al forat, y jo faré 'ls honors de l' escola.

«Deu log uart», etz., etz..... Bueno minyons, la magnánimitat del senyor Titas ens concedeix aquest gran saló que veue aquí enfront, per l' important obgete que vos he convocat..... «Moltas gracias, per molts anys pugá fer tan bonas obras».—Está bé; ja podeu entrar y sentarvos.

Trlin, trlin, trlin, trrrrrlin. Silenci.—Amichs meus, ja estém reunits tots y tots som amichs; avants, vos recomano que de lo qu' aquí's tracti no s'en enteri ni lo tupé d'en Sagasta, ni la calva del governador, ni lo xato del encant, per alló, sabeu..... per alló de las garantias; are, qu' en Bernat Xinxola ho sápigá no'm fa res..... Donchs, com anava dient,

l' obgete de la reunió, es per veure si s' arreglan las cosas de las Casas Consistorials, perque alló no pot anar. En Pau, está fet un trapella, en Pere, fet un estafa, en Berenguera, es un embustero, y aixis tots los que menján de l' olla; ¡minyons! ha arribat lo temps de parlar clar..... («¡bravo! ¡bravo! ¡és vritat!») —Sinó, digueume vosaltres, federalis, que vareu servir d' escala á ne'n Pau, Manel, nas de paperina y demés comparsa, ¿vos creyeu honrats ab uns representants com ells? — («¡No! ens deshonran! á fora.....») —Calma, calma, pro digueume; ¿com los traurem? Tenen lo gran cacich á favor seu; tenen los diputats provincials, tenen las urnas que las ompliran avans d' hora, están á las ordres dels mandons de més enllá que 's diuhen monárquichs; y si tot aixó no 's treu, estém perduts; si no's fá una llimpiesa, ni vosaltres, federalis, podreu governar may, ni la població tindrà cap reforma y tot s' en va á rodar..... («Per salvarho estém los monárquichs.....») —Ciudadans, he sentit una veu que diu qu' els monárquichs salvarán lo poble; que s' aixequi aquest y que'n digui com ho farían ell y sos companys. «Senyores: Si 'ls federalis ens donan los vots, farém alcalde á n' aquell senyor que va organisar lo carrer de Puigcerdá; president de Consums á n' aquell que sempre porta á la butxaca guants; y no hi haurá lo petit contrabandio d' avuy, rahó perque á las caixas municipals no més s' hi fa pols, los empleats cobrarán al día y la moralitat vessará fins á la cantonada de la Rambla. —(Varios federalis á una veu: «O tot ó res.») (Varios monárquichs: «ens retirém.») —Senyors federalis (continúa l' orador), després vos queixeu si 'ls vells y 'ls nous vos explotan com á xinos y vos tractan com á burros, vos hem proposat l' unió y no la voleu acceptar. Dels federalis uns quans que manejan las masses y voldrían poguer ficar las mans á la pastera; teniu enveja á ne'n Calderó y companys de l' olla, y per aixó no 'ns voleu ajudar..... («Jo ho arreglarém nosaltres quan siga l' hora á garrotadas..... ó á tiros—diu un que no es federal ni monárquich-liberal y que havia lograt entrar á la reunió d' amagatotis). Després d' aquestas paraulas s' arma una bronca espantosa y comensan á aixecarse bastons, cadiras, etz., etz.

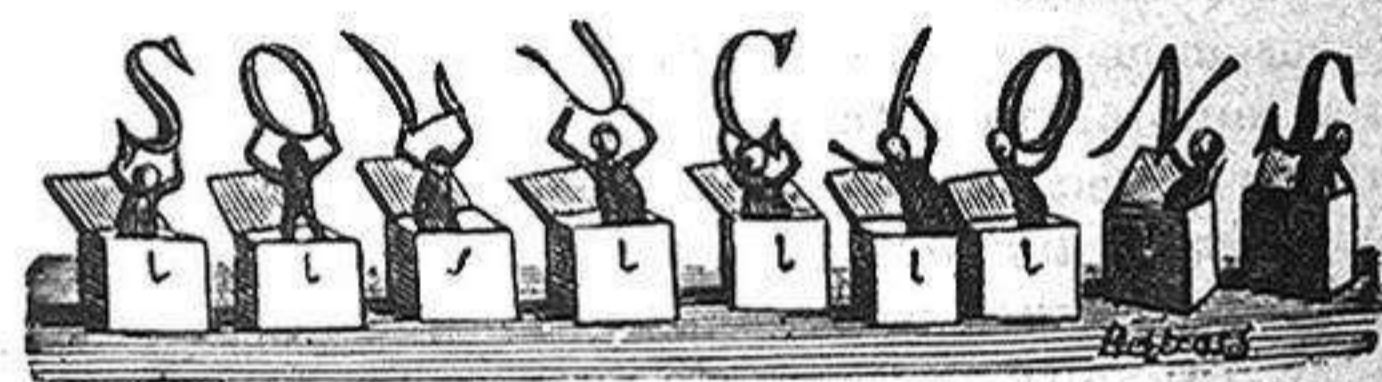
Trlin, trlin, trrrrrrrlin. Silenci, silenci; (els dich jo, procurant calmar aquells desenfrenats qu' es volían matar á caixaladas) ¡vos ho demano per Deu! Penseu qu' esteu á casa d' un senyor molt respectable..... desfileu ab ordre y no moqueu crits á l' escala perque'm comprometeréu..... («Estiga-bó, passihobé.....») —Adeusiau, aneu ab pau y no vos baralleu per lo carrer; cada hu per las sevas.

Senyor Titas, vinguí, ¡miris! semblan uns endemoniats (perdonim l' expressió) ja ho ha vist, ja ho ha sentit..... á pesar de mas bonas intencions no s' han sabut entendre. Los federalis manats per en Miquel voldrían pujar; los monárquichs-liberals també, y ni uns ni altres podrán, perque s'estiman com gat y gos; aixó es lo que convé á n' els xatos de l' olla.

Y are m' en adono; ¡no veu aquell home que per ideas te pencas de cansalada y porta un permil á l' ull? Aquell escoltava los crits y la brega qu' es movia entre uns y altres per lo forat del pany, puig ell s' havia quedat á la porta, y reya com un beneyt.

Es tart y no vull atormentarlo més, perdonim las molestias que li he ocasionat. Fins un altre día, eu que parlarém més detingudament; estiga bó, senyor Mestre.

Lo deixeble, CUBALLET.

A lo insertat en lo penúltim número

Rombo numérich.

T
T O S
T O M Á S
M A S
S

Geroglífich ortográfich:

A N T Ó N
T O N A
T O T
N O
A

Geroglífich comprimit: Operacions.

Geroglífich: Mare de Deu de la Esperansa.

CORRESPONDENCIA

P. Clua. Los demés son castellans.—J. B. P. No van prou llimats.—J. Asprer. Son tantas las cartas que tenim, de fora, que venim obligats á escursarlas. ¡Escriuhen tan llarch.—J. M. P. Está en descobert sols desde primer del passat; sens dupte los números li foren birlats; li envío de nous.—D. C. Alós de Mollerusa; la suspicció del Pr. Franquesa s' enviaba á Agramunt, per equívocació.—D. B. S. Seu d' Urgell; rebut lo seu giro y gracias de lo demés.

Establiment Tipegráfich, Casanova, 13; Barcelona.